

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรมีความสำคัญอย่างมากในการกำหนดทิศทางการเรียนการสอนให้ดำเนินการไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาในการที่จะเสริมสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพดังที่ วิจิตร ศรีสะอ้าน (2517, หน้า 101) กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของหลักสูตรเป็นเสมือนหัวใจของการศึกษาที่ใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน แต่เนื่องจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองการปกครอง มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การที่จะทำให้หลักสูตรมีประสิทธิภาพนั้นก็จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรให้สอดคล้องและทันต่อการเปลี่ยนแปลง นั่นคือ จะต้องมีการพัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

ในการพัฒนาหลักสูตรนั้น วิธีการที่ใช้เพื่อพิจารณาตัดสินว่าหลักสูตรหรือประสบการณ์ที่จัดขึ้นนั้นบรรลุเป้าหมายแค่ไหน คือการประเมินหลักสูตร ซึ่งเป็นการรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังที่ เสริมศรี ไชยศรี (2523, หน้า 151–152) กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า ผู้พัฒนาหลักสูตรจะต้องคิดถึงวิธีการที่จะพิจารณาตัดสินว่า หลักสูตรหรือประสบการณ์ที่จัดขึ้นถูกต้องตามหลักการมากน้อยเพียงใด ถ้าเราต้องการความเป็นเลิศหรือคุณภาพที่ยอดเยี่ยมของการศึกษา เราจำเป็นต้องมีการตรวจสอบพิจารณา วิเคราะห์ ขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดประสบการณ์ ว่ามีผลผลิตที่ต้องการหรือมีข้อบกพร่องตรงไหนบ้างเพื่อการปรับปรุงแก้ไขให้บรรลุเป้าหมาย การประเมินหลักสูตรจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญของการพัฒนาหลักสูตรซึ่งจะขาดเสียมิได้

โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เริ่มเปิดสอนหลักสูตรในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ มาตั้งแต่ปีการศึกษา 2533 ระยะเวลา 10 ปีการศึกษา มีผู้จบการศึกษาไปแล้ว 363 คน ในจำนวนนี้มีทั้งผู้ที่ไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ในหน่วยงานภาครัฐและ เอกชน รวมทั้งเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาต่าง ๆ และจากการดำเนินการใช้หลักสูตรตามเวลาดังกล่าว โรงเรียนไม่เคยมีการประเมินหลักสูตร รวมถึงผู้วิจัยอยู่ในฐานะผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ซึ่งมีส่วนรับผิดชอบในการบริหารหลักสูตร จึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัย เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ เพื่อศึกษาถึงจุดเด่น จุดด้อยของหลักสูตรทั้งในด้านบริบท ปัจจัย

เบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิตของหลักสูตร เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งเพื่อสนองตอบการประกันคุณภาพการศึกษาตามปัจจัยที่ 2 ในเรื่องหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อประเมินการใช้หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2540 สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มประชากรดังนี้ คือ

1. อาจารย์ใหญ่ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ
2. อาจารย์หัวหน้าแผนกช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ
3. อาจารย์ผู้สอนระดับชั้น ปวส. สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ
4. นักศึกษาปีสุดท้ายของหลักสูตรระดับ ปวส. สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ
5. ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับ ปวส. สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ
6. หัวหน้างานในหน่วยงานของภาครัฐหรือเจ้าของหรือผู้ควบคุมสถานประกอบการของภาคเอกชนที่รับผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับ ปวส. สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือเข้าทำงาน
7. อาจารย์ที่ปรึกษาในสถานศึกษาของภาครัฐและเอกชนที่ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับ ปวส. สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือเข้าศึกษาต่อ

ขอบเขตค้ำเนือหา

ผู้วิจัยได้ประเมินหลักสูตรใน 4 ด้าน คือ

1. การประเมินบริบท
2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น
3. การประเมินกระบวนการ
4. การประเมินผลผลิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประเมินหลักสูตร หมายถึง กระบวนการในการรวบรวม วิเคราะห์และนำเสนอข้อมูล เพื่อนำมาใช้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกที่ดีกว่าเดิมโดยใช้การประเมินผลของ CIPP Model

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีสุดท้ายระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านนครภาคเหนือ ปีการศึกษา 2543 และผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านนครภาคเหนือ ในปีการศึกษา 2542

อาจารย์ผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่สอนรายวิชาต่างๆ ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2540 ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างยนต์โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านนคร ภาคเหนือ

สถานประกอบการหรือหน่วยงาน หมายถึง บริษัทหรือหน่วยงานในภาครัฐและเอกชน ในเขตจังหวัดเชียงใหม่ – ลำพูน และจังหวัดใกล้เคียงที่รับผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชา ช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านนคร ภาคเหนือ เข้าทำงาน

อาจารย์ที่ปรึกษา หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ให้คำแนะนำให้คำปรึกษาแก่ผู้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงประเภทวิชา ช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านนคร ภาคเหนือ ที่เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีทั้งภาครัฐและเอกชน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบข้อดี ข้อด้อยของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงพุทธศักราช 2540 สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ
2. ได้แนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาในระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างยนต์ โรงเรียนเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาคเหนือ

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University